

Työpaikkaohjaajan tehtävä on tärkeä

Mitä työpaikkaohjauksessa tulee tietää ja muistaa? Ohjaustehtävä on kiinnostava, mutta miten sen sovittaa omaan työhön? Riittävätkö omat taidot ja aikaa opiskelijan ohjaamiseen? Koulutussojimus vai op-
pisopimus, mitä eroa niillä on? Miten palautetta voi antaa ja mihin arviointi perustuu? Näitä ja monia muita kysymyksiä voi herätä, kun ammatillisen koulutuksen opiskelija tulee mukaan työyhteisöön tai työskentelee jo siellä.

Ammatillinen koulutus on uudistunut ja uudistuu. Lain (531/2017) uudistamisesta on kulunut aikaa n. 1,5 vuotta. Uusi laki antaa lisää mahdollisuuksia työelämässä oppimiseen. Ammatillisen koulutuksen uudistamisen lähtökohtana olivat yhteiskunnassa ja työelämässä tapahtuvat merkittävät muutokset, jotka vaikuttavat talouden rakenteisiin, työtehtäviin ja niiden osaamisvaatimuksiin. Työelämän muutos on nopeaa ja voimakasta. Monessa ammatissa ei pärjää enää entisin taidoin tai tiedoin, muutokset heijastuvat myös työpaikkaohjaukseen ja opetukseen.





Koulutussopimus vai oppisopimuskoulutus?

Ammatillisessa koulutuksessa työelämässä oppimista voi toteuttaa joko koulutussopimuksella tai oppisopimuksella. Opiskelijan väylä työelämään voi kulkea koulutussopimuksen kautta, jonka aikana opiskelijat ja työnantajat pääsevät tutustumaan toisiinsa ja työskentelemään yhdessä. Koulutussopimuksessa opiskelija ei ole työsuhteessa eikä työpaikalle makseta koulutuskorvausta. Työelämässä oppiminen koulutussopimuksella tarjoaa mahdollisuuden tunnistaa opiskelijan osaamista, soveltuvuutta alalle sekä motivaatiota. Koulutussopimus sisältää tutkinnon osan tai sitä pienemmän kokonaisuuden tavoitteet.

Oppisopimuskoulutuksen avulla voidaan rekrytoida uutta tai kouluttaa nykyistä henkilöstöä. Oppisopimuskoulutuksen asema vakiintunut Suomessa aikuisten koulutusmuodoksi, mutta nuorten osuus lisääntyy koko ajan. Oppisopimuksessa opiskelija on työsuhteessa ja sen vuoksi siihen sisältyy joitakin erityispiirteitä. Oppisopimuskoulutuksen sisältävä minimityöaika 25 h/vko ei liity työsuhteeseen, vaan viittaa päätoimisen opiskelijan statukseen. Oppisopimuksella voi suorittaa koko tutkinnon tai tutkinnon osia. Koulutuskorvausta voidaan maksaa työnantajalle, jos se on perusteltua.

Ohjauksen ja opetuksen kannalta näitä kahta tapaa voidaan pitää tärkeinä ja samankaltaisina: opiskelijan osaamien kehittyä aidossa työympäris-

tössä, osaamisen ja ammattitaidon tavoitteet ovat yhdenvertaiset. Työpaikkaohjaajan ohjaustehtävä ja rooli ohjaajana, palautteen antajana ja mahdollisena osaamisen arvioijana ei muutu sopimustyyppin mukaan. Lisäksi työpaikkaohjaajan tulee osallistua työpaikan osalta henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman (HOKS) laadintaan. Koulutussopimus ja oppisopimus voivat myös vuorotella tutkinnon suorittamisen aikana. Näkökulma ei kuitenkaan ole näin yksiselitteinen. Opiskelijan, työnantajan ja osin myös työpaikkaohjaajan kannalta sopimustyyppit eroavat toisistaan. Lopulta asiakkaat eli työnantajat ja yritykset valitsevat kumpaa tapaa heidän työpaikalla toteutetaan. Oppisopimus perustuu työopimukseen, jonka vuoksi asetelma työyhteisöön kuulumisesta ja työhön opastamisesta laajenee. Oppisopimuskoulutus voi liittyä myös työllistämispolitiikkaan, jolloin se antaa työnantajalle mahdollisuuden rekrytointiin ja taloudelliseen tukeen.

Taulukko 1. Työelämässä oppiminen: oppisopimuksen ja koulutussopimuksen vertailua työpaikan ja työpaikkaohjaajan näkökulmasta.

Lainsäädännössä ammatillisesta koulutuksesta (531/2017, 72§, 74§) työpaikalla järjestettävältä koulutukselta edellytetään:

- 1) riittävästi tuotanto- ja palvelutoimintaa
- 2) tarpeelliset työvälineet
- 3) ammattitaidoltaan, koulutukseltaan ja työkokemukseltaan pätevä henkilöstö

Taulukko 1. Työelämässä oppiminen: oppisopimuksen ja koulutussopimuksen vertailua työpaikan ja työpaikkaohjaajan näkökulmasta.

Teemat	Oppisopimus	Koulutussopimus
Työpaikkaohjaaja ja ohjaus työpaikalla	x	x
Työpaikalla järjestettävän koulutuksen edellytykset	x	x
Henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS)	x	x
Tavoitteet ja ammattitaitovaatimukset	x	x
Palaute osaamisen kehittymisestä	x	x
Tutkinnon osa tai vähemmän	x	x
Koko tutkinto	x	
Työsuhteen edut, oikeudet ja velvoitteet	x	
Koulutuskorvauksen mahdollisuus työpaikalle	x	
Rekrytointi/työllistämistuen mahdollisuus	x	
Kirjallinen määräaikainen sopimus	x	x

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että oppisopimuskoulutuksessa ja koulutussopimukseen perustuvassa koulutuksessa käytännön työtehtävät ovat sellaisia, että opiskelijan suunnitelman mukaiset osaamistavoitteet voidaan saavuttaa. Työpaikkaohjaajan tehtävä on tärkeä ja sen vuoksi työpaikkaohjaajan perehdyttämiseen ja koulutamiseen panostetaan. Työelämässä oppimisen

muistilistat, arviointioppaat, työpaikkaohjaajan perehdytys sekä ohjaan.fi sivusto ovat keskeisiä työkaluja työpaikkaohjauksen onnistumiseen. Työpaikkaohjaajan perehdyttäminen toteutetaan joko opettajan ja työpaikkaohjaajan henkilökohtaisen tapaamisen yhteydessä tai työpaikkaohjaaja voi perehtyä tehtäväänsä itsenäisesti verkkokurs- sin avulla.

Lukulumo

Digitaalinen kuvakirjapalvelu päiväkotiin, esikouluun ja alaluokille

Kuuntele ja lue digitaalisia kuvakirjoja suomeksi ja kymmenillä muilla kielillä!



Ilmoita kuntasi mukaan maksuttomaan kuntakokeiluun!

Kuuntele ja lue satoja kirjoja!

Lue lisää: www.lukulumo.fi